

Els personatges 1.

Títol: Creació de personatges: les proporcions i els cànons.

Àrees relacionades: Educació visual i plàstica. Socials.

Edats: Tercer cicle de primària i primer cicle d'ESO.

Material: Llapis de grafit i de colors, gomes, regle, cinta mètrica, retoladors negres de punta fina i de colors, bolígrafs, cartolines blanques DIN A4, enquadernadors (semblants a claus de doble punta) per a articular la maqueta de ninot i una làmina DIN A3.

Durada: 2 sessions.

Objectius:

- Identificar bàsicament els estudis fets per Policleet per trobar l'harmonia de les proporcions del cos humà o cànion, plasmades a l'escultura Dorífor.
- Observar i verificar les proporcions del cos humà, mesurant companys i companyes, esbrinant el seu cànion.
- Construir ninots articulats, seguint el cànion de 7 caps.
- Composar una imatge sobre una làmina A3, dibuixant amb l'ajuda dels ninots articulats, situacions on hi hagi representacions d'éssers humans en diferents posicions i grandàries, tot mantenint les proporcions amb l'entorn.

Descripció:

- Per començar es pot fer una introducció històrica de la Grècia clàssica, comentant la importància del culte al cos, l'origen dels Jocs Olímpics. Així es pot parlar de les representacions artístiques de tots els temps, buscant la perfecció del cos, fins a l'actualitat amb la TV .
- Seguidament es pot parlar de la dificultat de dibuixar el cos humà, tot comentant que les deformacions expressives, divertides, etc. s'utilitzen molt sovint en còmic. Així i tot, existeixen molts còmics absolutament realistes que són vertaderes obres d'art...
- El repte és aconseguir dibuixar persones que s'apropin a les proporcions reals. La utilització d'un ninot articulat amb cànion 7, al que hem posat el nom de Doríforet, facilita la tasca. Enganxant els fulls d'en Doríforet sobre una cartolina, retallant les peces i unint-les amb els enquadernadors, ens dona la solució.

“Policlet

Argos segle V aC

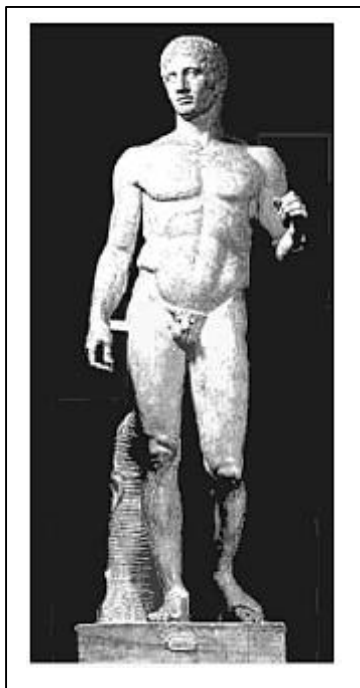
Escultor grec, anomenat el Vell. Condeixeble de Miró i coetani de Fídies, rebé l'ensenyament de l'argiu Agelades. Fou, alhora que escultor, un gran teòric: escriví un tractat sobre la proporció, el ritme i la simetria del cos humà, conegut amb el nom de Cànon. Els conceptes que hi manifesta, així com la perfecció tècnica de les seves obres, serviren per a formar l'escola policlètica, posteriorment molt difosa a Sicília. Fou sobretot bronzista. Escultor d'atletes, executà el Dorífor, obra mestra coneguda amb el sobrenom de Cànon, conservada a través de diverses còpies de marbre. En aquesta obra, introdueix la tècnica de la gravitació sobre una cama, tècnica que posteriorment aplicà a d'altres escultures. D'una data més tardana són el noi Xènocles i el Cinisc, atleta de Mantinea, les bases de les quals es conserven a Olímpia. Juntament amb el Discòfor i l'Hèracles —aquest darrer en actitud de repòs i portant la clava—, el Diadumen, realitzat els últims anys de la seva vida, manifesta ja en el seu ritme la influència de l'escola àtica.”

“Estàtua grega clàssica, obra de Policlet, coneguda com el cànon, car l'escultor es proposà de donar-hi un esquema de les proporcions perfectes del cos humà, modulats pel cap, que havia d'ésser set vegades menor que l'alçària total. L'esquema constructiu és una mica arcaic, tot i que sembla que Policlet fou contemporani de Miró i de Fídies, la qual cosa dóna una data de mitjan s V aC. L'obra és coneguda a través de còpies romanes i petits bronzes coetanis.”

Text trobat a <http://www.grec.net/cgibin/hecc12.pgm?NDCHEC=0051777&PGMORI=A> i

<http://www.grec.net/cgibin/hecc12.pgm?NDCHEC=0022824&PGMORI=A>

Creació de personatges: les proporcions i el cànon.

Les persones som molt diferents; n'hi ha que són altes i primes, d'altres baixetes...

Molts pintors i escultors de la història s'han preocupat per trobar les mides ideals del cos humà.

Aquestes mides ideals són el **cànon**, que fa referència al conjunt de normes que regulen les proporcions i la simetria en arquitectura i escultura. A la Grècia antiga, un escultor, Policleto, va estudiar el del cos humà, el qual va aplicar en la seva escultura Doriforos. Policleto mesurava l'altura del cap i anava repetint aquesta mesura per tot el cos, de manera que el seu Doriforos tenia una alçada de 7 caps. D'altres artistes han defensat cànon de 8 i de 9 caps.

En els dibuixos de còmic, ens podem trobar amb personatges que tenen un cap tan gros, que el cànon del seu cos és 2 o 3.

El cànon 7 sembla ser prou proper a la mitjana de les alçades actuals de les persones adultes. Els infants poden tenir un cànon 6 i encara 5, segons la seva edat.

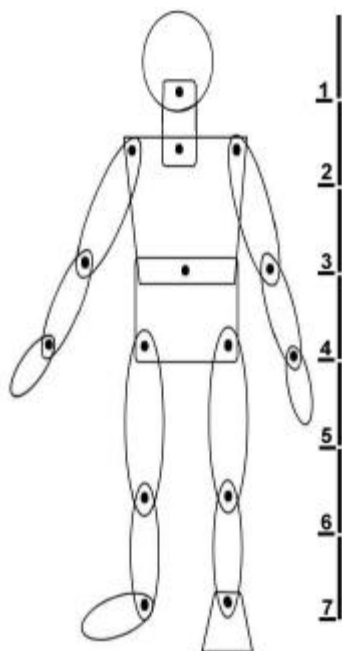
Tot i així, si volem aconseguir personatges humorístics, expressius, etc., podem exagerar tot el que ens interessi, de qualsevol part del cos.

Us proposem que mireu quants caps mesura algun dels vostres companys, i comproveu que estan entre els 5 caps els més baixets i els 8 caps els més alts.

Nom	Alçada en m	Alçada en caps	Nom	Alçada en m	Alçada en caps

Ja ho teniu?

Doncs a veure si sou capaços de fer un dibuix on hi hagi dues o tres persones com a mínim, amb el cànon 7, passejant per un carrer, o en qualsevol altra situació que us passi pel cap, i que estiguin a diverses distàncies. No us espanteu... tenim un truc.

En Doriforos té un cànon de 7 caps, i pot moure el cap, el coll, els braços, les mans, la cintura, les cames i els peus. Ho teniu?

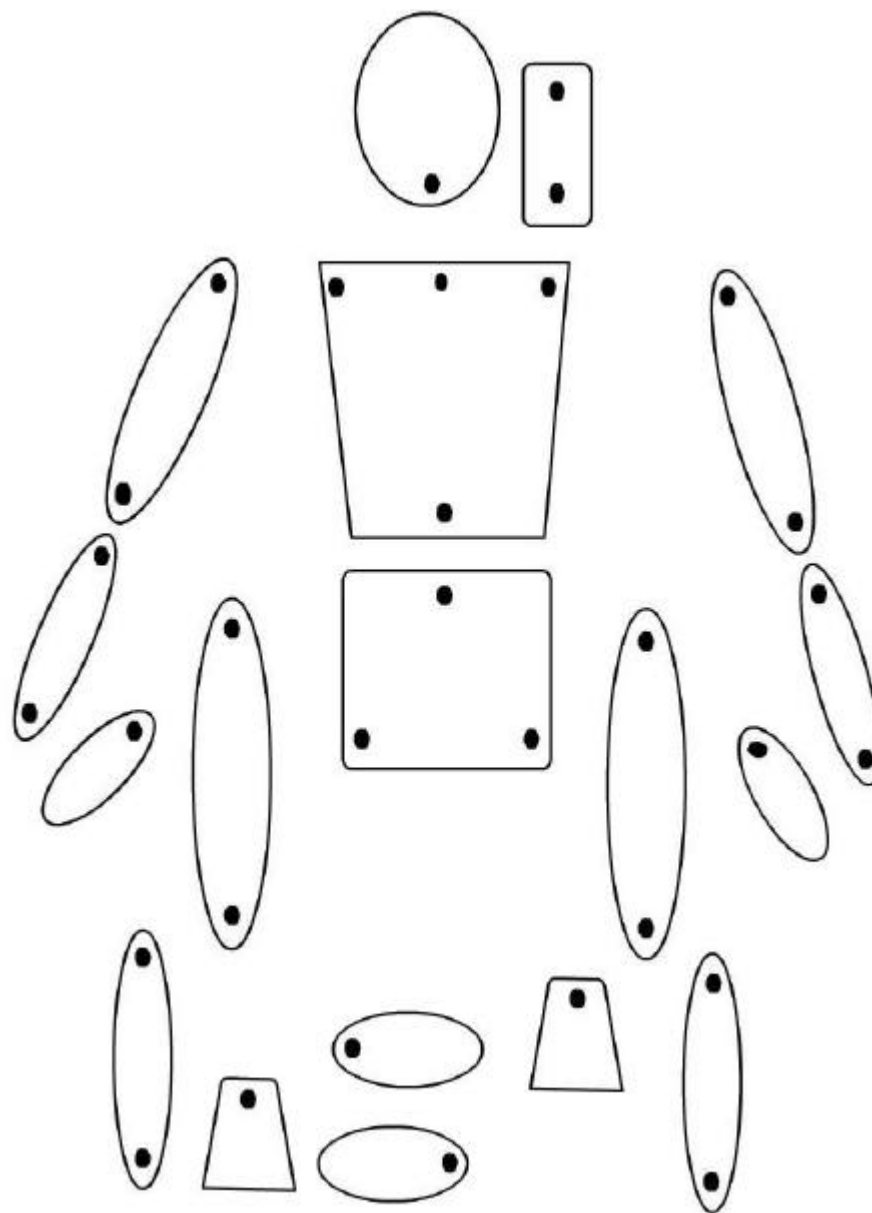
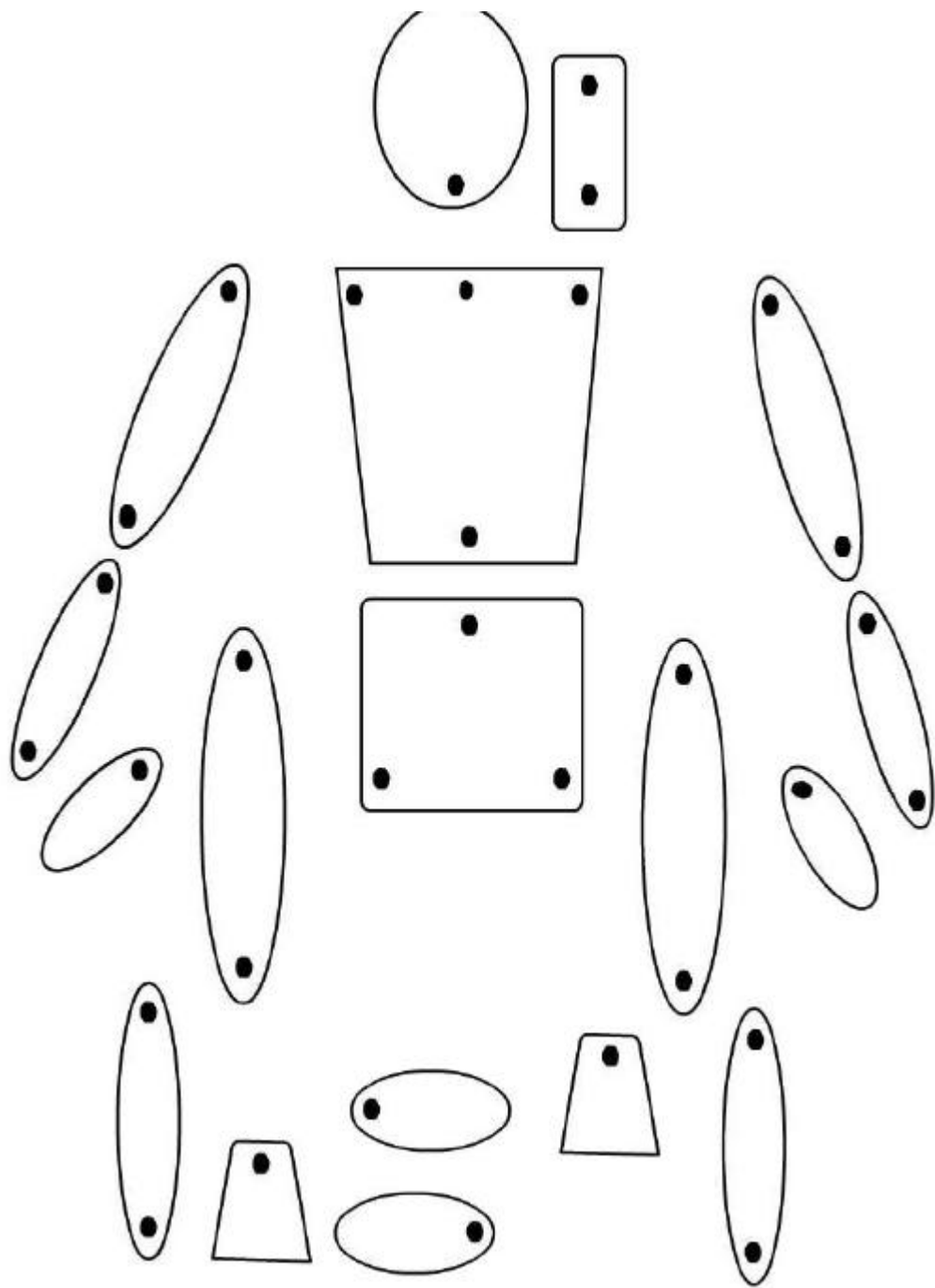
Només es tracta de fer uns quants Doriforos de diverses grandàries, i posar-los a sobre de la làmina on volem dibuixar.

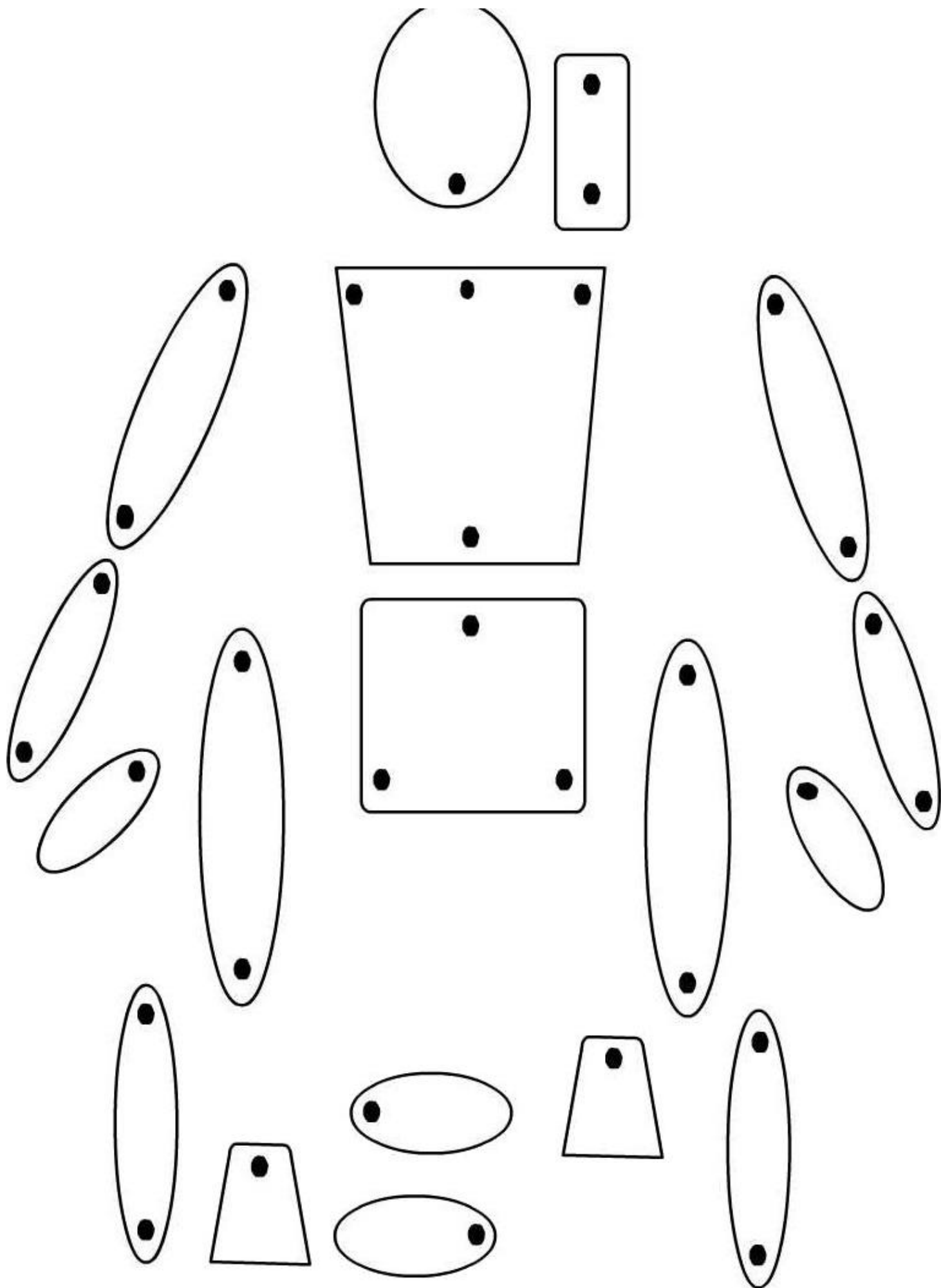
A més, us podeu lluir fent alguna perspectiva... Segur que us queda d'allò més bé.

Al full següent, trobareu les peces d'en Doriforos, en diferents talles. Només cal que les enganxeu en una cartolina, les retalleu i les articuleu amb "clauets" d'enquadernar.

Després, la vostra imaginació pot fer el que falta. Poseu-li vestits amb força colors, pentinats divertits, barrets, ulls, boca...

En Doriforos ja està preparat per anar a passejar!!

Els personatges 2.

Títol: Observació i creació d'expressions facials.

Àrees relacionades: Educació visual i plàstica.

Material: Llapis, paper, goma, retoladors, tisores, pegament de barra, revistes de còmic.

Full plastificat d'expressions facials inclòs a la maleta.

Durada: 1 sessió.

Conceptes: L'observació de les expressions facials dels personatges de còmic; l'expressió de les emocions i els estats d'ànim a través de les expressions facials.

Objectius:

- Associar els estats d'ànim a les expressions facials.
- Identificar els elements corporals que s'han d'utilitzar per plasmar gràficament informacions perceptives i sensorials.
- Associar els moviments complexos del rostre a les convencions gràfiques.

Descripció de l'activitat:

- L'alumnat observarà les expressions facials dels personatges que s'adjunten i escriure a sota quina emoció expressa cada personatge.
- Després es poden buscar en revistes de còmic personatges que expressin les emocions bàsiques: alegria, tristesa, por, plor, tranquil·litat, enfadament, sorpresa... i enganxar-les en la taula de l'activitat.
- Posteriorment, s'escolliran dos o tres personatges de les fitxes que s'adjunten i es confeccionaran els rostres retallant i enganxant el nas, la boca i els ulls. Optativament, es poden retallar el rostre del personatge que millor hagi quedat, enganxar-lo en un tros de paper d'embalar i dibuixar-li el cos.

Observació i creació d'expressions facials.

Observació

- Observeu les expressions facials dels personatges de la fitxa.
- Escriviu a sota quina emoció expressa cada personatge.
- Busqueu, en revistes de còmic, personatges que expressin les emocions bàsiques: alegria, tristesa, por, plor, tranquil·litat, enfadament, sorpresa...
- Retalleu-los i enganxeu-los en la taula, al costat de l'estat d'ànim que expressen.

Creació

- Escolliu 3 ó 4 personatges i confegiu els seus rostres retallant les boques, els nassos i els ulls.
- Si us ve de gust, retalleu el rostre del personatge que millor us hagi quedat, enganxeu-lo en un tros gran de paper d'embalar o en una cartol·lina i dibuixeu-li el cos.

OBSERVACIÓ D'EXPRESSIONS FACIALS

CREACIÓ D'EXPRESSIONS FACIALS.

Estat d'ànim	Personatge	Estat d'ànim	Personatge
Alegria →		Tranquil·litat →	
Tristesa →		Enfadament →	
Por →		Sorpresa →	
Plor →		Ràbia →	

Els personatges 3.

Títol: Dibuixar expressions facials.

Àrees relacionades: Educació visual i plàstica.

Material: Llapis, paper, goma, retoladors.

També es pot treballar amb fotocòpies dels fulls plastificats amb cares buides, boques, nassos i ulls, inclosos a la maleta.

Durada: 1 sessió.

Conceptes: L'expressió de les emocions i els estats d'ànim a través de les expressions facials.

Objectius:

- Associar els estats d'ànim a les expressions facials.
- Identificar els elements corporals que s'utilitzen per plasmar gràficament informacions perceptives i sensorials.
- Saber simplificar els moviments del rostre.
- Associar els moviments complexos del rostre a les convencions gràfiques.
- Saber expressar gràficament els diversos estats d'ànim.

Descripció de l'activitat:

Per a aquesta pràctica, donem dues opcions.

- La primera opció consisteix en dibuixar les expressions facials en cares buides, canviant, sobre tot la boca, els ulls i les celles, de manera que expressin alegria, tristesa, sorpresa i enfadament, enuig, serenitat, malícia, ingenuïtat... A sota de cada cara, han d'escriure l'estat d'ànim que expressa.
- La segona opció, molt semblant a la primera, consisteix en dibuixar les expressions facials de manera gradual, com ara, el pas de riure a riure sense poder parar.

Dibuixar expressions facials.

Per fer aquesta activitat heu de triar una d'aquestes dues opcions:

OPCIÓ A

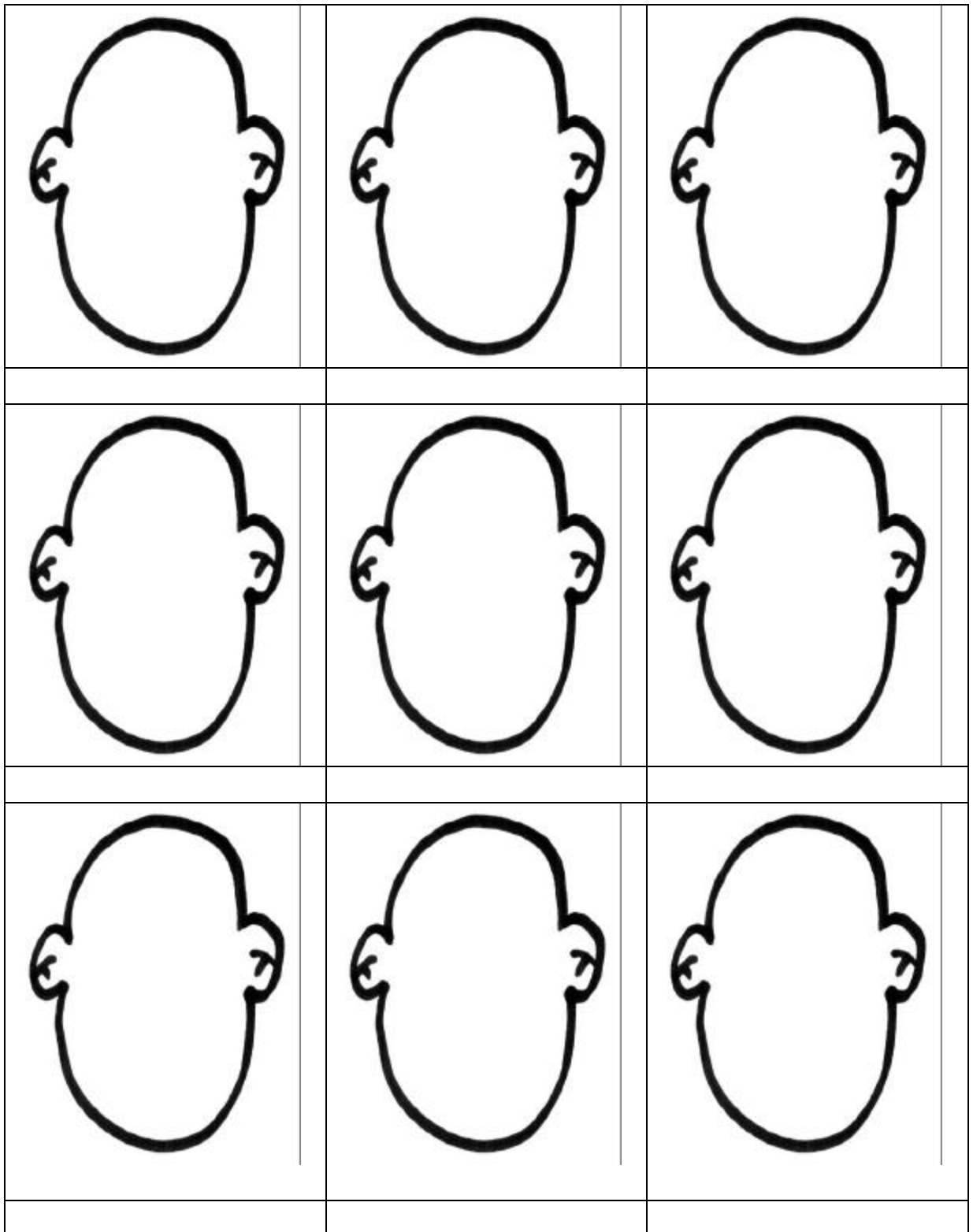
- Dibuixar expressions facials ben diferents en les cares buides, canviant, sobre tot, la boca, els ulls i les celles. A sota de cada cara, heu d'escriure l'estat d'ànim que expressa.

OPCIÓ B

- Heu de desenvolupar quatre expressions facials bàsiques, en tres fases, tenint en compte que, a cada fase, l'expressió ha de variar, fent-se més intensa:
 - Alegria: passar de la neutralitat a estar tan alegre que no es pot parar de riure.
 - Tristesa: passar de la neutralitat a estar tan trist que no es pot parar de plorar.
 - Enuig: passar de l'enuig a tenir moltíssima ràbia.
 - Sorpresa: passar de la sorpresa a l'esglai.

Recordeu que l'expressivitat s'aconsegueix, sobre tot, fent variacions dels ulls, les celles i la boca, i que podeu afegir símbols gràfics, com ara gotes de suor, llàgrimes, raigs, etc., al voltant de la cara, per reforçar les expressions.

OPCIÓ A

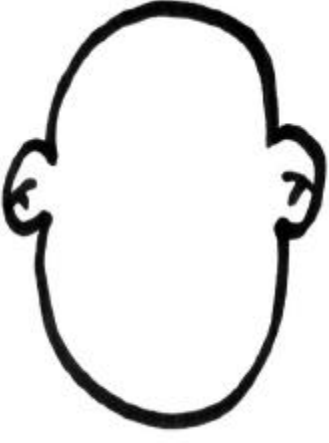
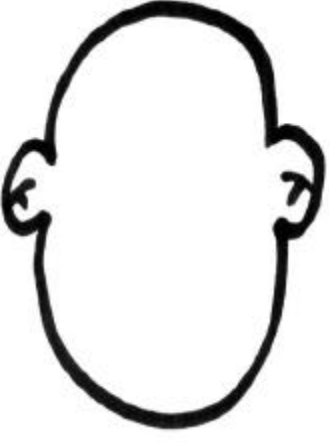
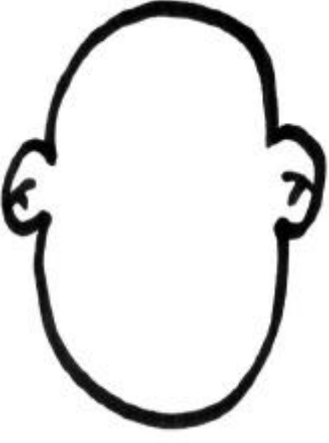
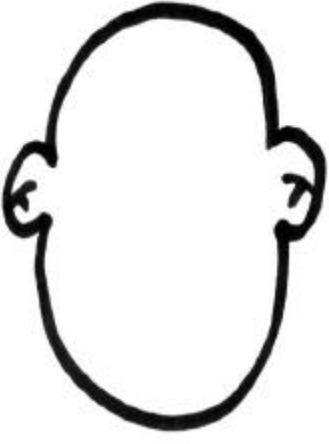
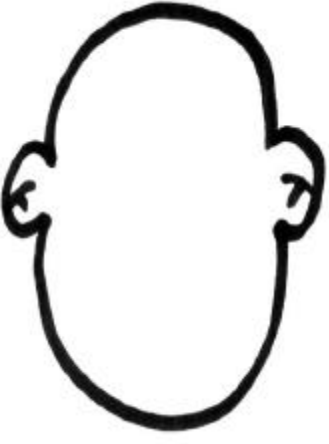
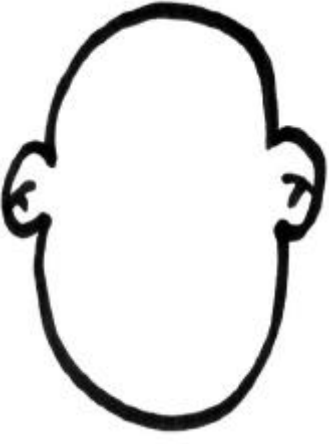

© Reyes

OPCIÓ B

		
Enuig		Té molta ràbia
		
Sorpresa		Esglai

OPCIÓ B

		
Alegria		No para de riure
		
Tristesa		No para de plorar